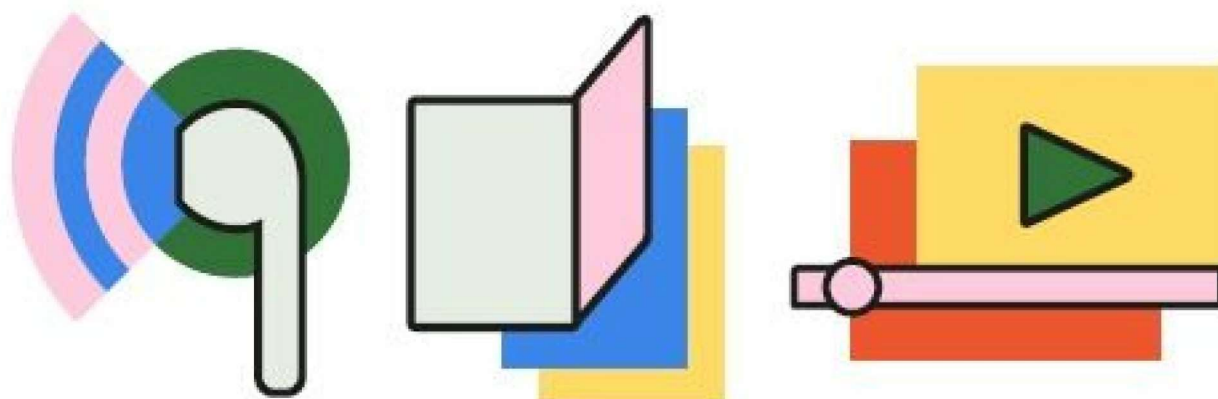

Anmeldelse:

Visioner om folkeskolen efter inklusionens sammenbrud

Forskere på DPU har i en antologi formuleret deres kritik af den fejlslagne inklusion og åbner for diskussion af muligheder for en mangfoldig folkeskole: en mestringskole

Helge Christiansen

LÆRER, CAND.PÆD., FHV. PÆDAGOGISK KONSULENT VED FYNs AMT

PUBLICERET Fredag 14. april 2023 - 09:25

ANNONCE:

Fakta:

Efter inklusionen. Institutionen og den pædagogiske strategi

Denne artikel er en del af bogen

Et gennemgående tema i alle artikler i denne bog er, at inklusionen i folkeskolen har spillet fallit. Claus Holm, DPU-leder, beskriver i sine to indlæg tre perioder i folkeskolens udvikling: fra 1930'erne til 1970'erne dominerede segregationen, fra 1970'erne til midt i 90'erne var den integrerende skole idealet og fra midt i 1990'erne og til midten af 2010'erne dominerede inklusionstanken. En lov om inklusion i folkeskolen blev vedtaget i 2012.

Men nu er der efter Holms mening behov for en mestringsskole, som først og fremmest bygger på, at de professionelle skal tilrettelægge undervisningen således, at eleverne kan mestre deres egen læring i et mangfoldigt undervisningsmiljø, der er tilpasset den enkelte elevs forudsætninger.

Det kan undre, at forskere, blandt andet på DPU, ikke allerede ved gennemførelse af loven om inklusion fra 2012 og i forbindelse med gennemførelse af skolereformen i 2014, rejste kritik af inklusionstanken. Forskerne bør være vagthunde, som advarer, når politikerne og embedsmænd kommer ud af kurs. Advarslerne kom ikke fra toneangivende forskere på DPU dengang - tværtimod, men først og fremmest fra lærerne.

Men nu kommer DPU's kritik af inklusionen så noget forsinket i denne bog, der både er læseværdig, inspirerende og aktuel. Et fælles gennemgående træk i artiklerne er en sønderlemmende kritik af den inklusion, der er praktiseret i folkeskolen de sidste 11 år. Man har ønsket at inkludere så mange elever som muligt, men samtidig har man ved at lægge stor vægt på tests (både nationale og internationale) skabt et stresset miljø for eleverne. Der har været en modsætning mellem ønsket om inklusion og bestræbelsen på, at den enkelte elev skal klare sig så godt som muligt i nationale og internationale tests.

En anden tendens, som har været en forhindring for inklusionen, har ifølge forfatterne været den overdrevne brug af diagnoser, som PPR-medarbejdere blandt andet har stået for. Det er efter flere forfatters mening ikke hensigtsmæssigt at fastlåse forståelsen af elever ved stive, teoretiske, psykologiske positioneringer og ved diagnoser og tests, der udelukker et fokus på den sociale sammenhæng, eleverne befinder sig i, og hele skolens kultur.

”Det demonstreres udmærket, hvordan vanskeligheder med læring undertiden hænger sammen med handicaps

Den glimrende artikel ”Hvordan diagnosesproget stak af med skærmdebatten” af Andreas Lieberoth illustrerer præcist, hvor kompliceret det er at forske - her om mediernes skadelige eller gavnlige virkning på børns udvikling. Samtidig påpeger forfatteren, hvordan diagnosesproget misbruges og devalueres i mediedebatten.

Flere forfattere vil dog ikke undvære diagnoserne, da de kan skaffe viden om eleverne. Det demonstreres udmærket, hvordan vanskeligheder med læring undertiden hænger sammen med handicaps, som det er gavnligt, at læreren har kendskab til. Endelig kan en enkelt elevs vanskeligheder fungere som en whistleblower om problemer i hele klassens liv og skolens struktur.

I kapitlet "Tonedelinjer og særlige forløb" skriver Frans Ørsted Andersen om segregation der virker. Han beskriver en række forløb for børn og unge med store vanskeligheder psykisk og socialt, som har vandret fra behandlingstilbud til behandlingstilbud uden resultat. I de alternative tilbud, han har været involveret i, er det, der driver værket børnenes og de unges engagement og interesser. Deltagerne skal have et kærligt spark. Aktiviteterne er præget af mange praktiske forløb og projekter. Forfatteren mener, at de akademiske uddannelser har for høj en prioritet, mens de uddannelser, der for øjeblikket er mest brug for, er nedvurderet. Efter segregationsprojektforløbene sluses deltagerne i projektet ind i normale uddannelses- og skoleforløb.

I en af artiklerne kritiseres inklusionsbegrebet for at være behandlet for abstrakt. Det samme karakteriserer mange af bogens forslag til alternativer, synes jeg. Efter de fleste forfatteres mening skal socialpædagogikken opprioriteres og alle parter omkring barnet skal samarbejde. Det gælder lærere, forældre, pædagogisk psykologisk rådgivning og sociale myndigheder.

I bogens palet af muligheder mangler jeg den fagdidaktiske. Det er afgørende for, om elever trives i folkeskolen, at der er et indhold - fagligt og tværfagligt, som kan inspirere eleverne til at lære. En lærer eller forsker, der er inde i sit fag, kan se de mange muligheder, der er i fagene. De kan bedst vælge indhold, som kan tilgodese den mangfoldighed, der er i forudsætninger og interesser blandt eleverne. Der mangler etik og beskrivelse af et værdimæssigt grundlag og en stillingtagen til den danske skoletraditions værdier, hvor elevernes personlige udvikling ikke kun drejer sig om effektiv kvalificering til arbejdslivet, men til alsidig udvikling og til demokratiske borgere.

"Udgangspunktet for mestring er ikke eleven selv eller elevens intelligens, sociale baggrund eller arbejdsindsats, men snarere de professionelles overbevisninger om elevens forudsætninger og muligheder for at lære", står der side 177. I den forbindelse er John Hattie nævnt som det store fyrtårn.

"Denne antologi har meget seriøse og spændende ideer til en ny skole, som det er værdifuldt at overveje og at forholde sig kritisk til."

For mig tegner der sig en fortsættelse af skolereformens angelsaksiske skolesyn. Vi har i årtier lidt under ukritisk overtagelse af kopier fra New Zealand, USA, Australien, England,

Sverige, som hurtigt har spillet fallit. Jeg håber ikke, at lærerne igen skal stå model til løst funderede og dårligt forberedte eksperimenter uden det nødvendige økonomisk grundlag, præget af forskeres ambitioner, embedsmænds magtfuldkommenhed og politikeres leflen for vælgerne med pædagogiske døgnfluer.

I bogens sidste afsnit er Claus Holm uklar i sin brug af ordet skolepsykolog. Han bruger begrebet om en gammeldags testende psykolog og blander begrebet sammen med cand.pæd.psych.-uddannelsen, som fandt sted på Danmarks Lærerhøjskole fra 1965 til 2004, en uddannelse, som havde en læreruddannelse som forudsætning. Cand. pæd. psych'er har fungeret godt i folkeskolen, da de kender til folkeskolens skolesyn og praksis.

Men nye veje skal der til i stedet for den fejlslagne inklusion, og denne antologi har meget seriøse og spændende ideer til en ny skole, som det er værdifuldt at overveje og at forholde sig kritisk til.

[DPU](#)[AUTISME-SPEKTRET](#)[INKLUSION](#)[ANMELDELSER](#)[ADHD](#)[FOLKESKOLEREFORM](#)

Seneste anmeldelser

Skønlitterær mursten med stof til eftertanke

Der er nok at tage fat på, hvis man tager udgangspunkt i 'Mit navn er Lava'. Anmelderens elever var meget optagede af bogens temaer om dyrevelfærd og aktivisme. Der er masser at debattere og ikke nødvendigvis nogen svar.

Praksisfaglighed og skoleudvikling

Bogen her er vedkommende indlæg i debatten om det nye begreb 'praksisfaglighed' og dets plads i grundskolens pædagogik og fagrække.

Team er noget, vi er – teaming er noget, vi gør

Nu foreligger en af de første danske bøger om teaming. Det er en interessant, men også lidt uforløst bog.